

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

- 1. Podmienky individuálneho dojednanja zmluvnej pokuty**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/10/2019 zo dňa 27. 11. 2019
- 2. Nesprávne oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/187/2019 zo dňa 30. 10. 2019
- 3. Zmena vo vyhodnotení dôkazov odvolacím súdom**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/179/2018 zo dňa 30. 10. 2019
- 4. Znížený majetkový cenový v prípade zamestnávateľa**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2019 zo dňa 30. 10. 2019
- 5. Platnosť generálneho plnomocenstva udeleného obchodnou spoločnosťou**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/57/2019 zo dňa 22. 10. 2019
- 6. K naplneniu podmienok definície partnera verejného sektora**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 13Cob/7/2020 zo dňa 25. 11. 2020
- 7. Finančné prostriedky získané predajom vecí v BSM investované do rekonštrukcie nehnuteľnosti rodičov jedného z manželov nemožno riešiť v konaní o vyporiadanie BSM**
Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/52/2020 zo dňa 18. 11. 2020
- 8. K začiatku plynutia premlčacej doby nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu odmeny advokáta zaplatenej v rozpore s § 18 ods. 4 zákona o advokácii**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/127/2019 zo dňa 24. 11. 2020
- 9. Podmienenie vzniku nároku na zaplatenie ceny diela odsúhlasením prác zo strany objednávateľa je v rozpore s poctivým obchodným stykom**
Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 8Cob/67/2020 zo dňa 28. 10. 2020
- 10. K označovaniu neoprávnenej stavby v žalobe a k jeho súvislosti s náhradou trov konania**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/133/2020 zo dňa 30. 10. 2020
- 11. Neplatenie nájomného samo osebe nemožno považovať za uplatnenie práva na jeho odpustenie podľa § 675 Občianskeho zákonníka**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 16Co/185/2019 zo dňa 13.11.2020
- 12. Dobrovoľné plnenie záložku za účelom zabránenia výkonu záložného práva samo osebe neznamená prístupenie k dlhu a je bezdôvodným obohatením veriteľa**
Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22Co/94/2019 zo dňa 26. 11. 2020
- 13. Zabezpečovací prevod vlastníckeho práva ako dôvod pre vrátenie príspevku na kúpu osobného motorového vozidla podľa zákona č. 447/2008 Z. z.**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 75a/30/2020 zo dňa 24. 11. 2020
- 14. K umiestneniu TV prijímačov v hotelových izbách a k výške bezdôvodného obohatenia vzniknutého verejným prenosom podľa regionálnych rozdielov**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/1/2020 zo dňa 23. 6. 2020
- 15. Nezhodu rodičov ohľadom prihlásenia dieťaťa na nepovinné predprimárne vzdelávanie nemožno riešiť neodkladným opatrením**
Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 26Co/25/2018 zo dňa 10. 11. 2020

1. Podmienky individuálneho dojednania zmluvnej pokuty

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/10/2019 zo dňa 27. 11. 2019

Anotácia:

Žalobca uzatvoril so žalovaným zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej mu aktivoval SIM kartu. K tejto zmluve bol uzatvorený dodatok, v ktorom medzi účastníkmi konania bol dohodnutý balík služieb na dobu 24 mesiacov. Žalovaný sa zaviazal riadne a včas platiť za poskytnuté služby s tým, že pre prípad porušenia tejto zmluvnej povinnosti žalovaným s následkom prerušenia poskytovania služieb bola v dodatku dojednaná zmluvná pokuta s klesajúcou výškou v závislosti od dĺžky plnenia zmluvy.

Žalobca plnil svoj zmluvný záväzok a poskytoval žalovanému služby a dojednané benefity podľa zmluvy (akciový mobilný telefón, bonus za aktiváciu novej SIM karty na 20 mesiacov po 5 eur) a poskytované služby vyúčtoval faktúrami. Žalovaný porušil podmienky zmluvy tým, že riadne a včas nezaplatil mesačné úhrady za poskytnuté služby. Preto si žalobca uplatnil aj zmluvnú pokutu vo výške 177,14 eur. Žalovaný tieto sumy dobrovoľne neuhradil, a preto podal žalobca na súd prvej inštancie žalobu, ktorou žiadal zaviazat žalovaného na zaplatenie 374,45 eur spolu s úrokom z omeškania.

Dohodu o zmluvnej pokute považoval z dôvodu jej neurčitosti za neplatnú. Znenie zmluvnej pokuty tak, ako bolo dohodnuté medzi stranami, nediferencuje závažnosť porušenia tej ktorej zmluvnej povinnosti a z tohto hľadiska ani primeranosť zmluvnej pokuty. Keďže ustanovenie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy, súd prvej inštancie ho nepovažoval za individuálne dojednané.

Právna veta:

Vzhľadom na charakter dojednaní a jeho začlenenia v texte právneho úkonu – dodatku zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O individuálnom dojednaní nemožno hovoriť, ak si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť.

V tomto kontexte je zjavné, že takáto domnelá voľba je len iluzórna, a zároveň vytvára „efekt bludiska ďalších záväzkov“.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Zabezpečenie záväzkov, Zmluvná pokuta, Spotrebiteľské zmluvy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 53 ods. 2

2. Nesprávne oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/187/2019 zo dňa 30. 10. 2019

Anotácia:

Okresný súd žalobu, ktorou žalobca požadoval, aby súd uložil žalovanej povinnosť poskytnúť počas trvania volebnej kampane k voľbám do samosprávnych orgánov obcí v roku 2002 vysielací čas v diskusnej relácii žalovanej SITO na zverejnenie odpovede, zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že o termíne verejného vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom nebol riadne upovedomený. V tejto súvislosti uviedol, „... žalobcovi bolo poslané oznámenie o VVR z elektronického spisu s tým, že termín konania na odvolacom súde bol uvedený o 8:45 hod, v elektronickom spise je však uvedený čas 10:05 hod. Reálne bol rozsudok vyhlásený o 8:45 hod. a nie o 10:05 hod. ako je uvedené v elektronickom spise.“

Právna veta:

Oznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku je jedným z kvalitatívnych atribútov, ktoré musia byť pre rešpektovanie práva na spravodlivý proces právne perfektné a bez väd. Iba strana, ktorá bola riadne oboznámená s časom a miestom verejného vyhlásenia rozsudku má reálnu možnosť uplatniť svoje procesné práva. Ak súd na svojom webovom sídle alebo úradnej tabuli nesprávne informoval o čase verejného vyhlásenia rozsudku, porušil tak právo strán sporu na spravodlivý proces. Rozsudok, ktorému takáto vada predchádza, je po preskúmaní jeho dokonalosti neudržateľný, pričom odstránenie tejto vady je možné iba cestou zrušenia takého rozsudku.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Právo na spravodlivé súdne konanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 420 písm. f)

3. Zmena vo vyhodnotení dôkazov odvolacím súdom

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/179/2018 zo dňa 30. 10. 2019

Anotácia:

Okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 58 000 eur spolu s úrokom z omeškania z dôvodu, že so žalovaným ústne uzatvorila zmluvy o pôžičke vo výške 58 000 eur. Súd prvej inštancie rozsudkom zamietol žalobu z dôvodu, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno.

Krajský súd na odvolanie žalobkyne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti o zaplatenie sumy 58 000 eur zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 58 000 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Bez potreby zopakovania dokazovania odvolací súd skonštatoval, že vyhodnotenie dôkazov prvoinštančným súdom je po právnej stránke nesprávne, preto rozhodnutie o uplatnenej istine zmenil.

Proti takémuto rozsudku podal žalovaný dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z toho, že mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jeho patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Nesprávnosť procesného postupu podľa dovolateľa spočíva v tom, že súd o odvolaní rozhodol bez nariadenia pojednávania a zopakovania dokazovania.

Právna veta:

Odvolací súd pochybil, keď bez toho, aby dokazovanie zopakoval, dospel k odlišnému skutkovému záveru, než súd prvej inštancie. Odvolací súd, pokiaľ sa chcel od súdom prvej inštancie prijatého skutkového záveru o neunesení dôkazného bremena žalobkyňou (spornej otázke pasívne legitimovaného subjektu) odchyliť, mal opätovne vykonať dokazovanie. Ak tak odvolací súd neurobil a vyvodil odlišný skutkový záver bez toho, aby dokazovanie v potrebnom rozsahu sám zopakoval, porušil ustanovenie § 384 ods. 1 C.s.p. Je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k vyhoveniu žaloby (ktorá bola predtým zamietnutá), dospel iba na základe prehodnotenia dôkazov vykonaných súdom prvej inštancie.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Právo na spravodlivé súdne konanie, Dovolanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 384 ods. 1, § 420 písm. f)

4. Znížený majetkový cenzus v prípade zamestnávateľa

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/127/2019 zo dňa 30. 10. 2019

Anotácia:

Okresný súd zamietol žalobu žalobcu – zamestnanca, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 2 999,39 Eur s príslušenstvom a rozhodol o trovách konania. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca.

Krajský súd zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu tak, že uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 2 999,39 Eur s 5% úrokom z omeškania.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná.

Právna veta:

Znížený majetkový cenzus sa teda v individuálnom pracovnoprávnom spore uplatní, ak dovolateľom je neúspešný zamestnanec. Pokiaľ je však dovolateľom neúspešný zamestnávateľ, pre posúdenie prípustnosti dovolania platí majetkový cenzus vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Táto interpretácia neodporuje princípu rovnosti zbraní, pretože je všeobecne známou skutočnosťou, že rovnosť subjektov je v určitých sporoch (vzhľadom na postavenie strán) len fikciou, na ktorú zákonodarca v C. s. p. reagoval tzv. pozitívnou diskrimináciou, t. j. osobitnou právnou úpravou sporov s ochranou slabšej strany. Za takéto spory sa považujú spotrebiteľské spory, antidiskriminačné spory a individuálne pracovné spory (§ 290 až § 323 C. s. p.), pričom slabšou stranou v nich je spotrebiteľ, zamestnanec a diskriminovaný. Ochrana slabšej strany spočíva v tom, že sa jej priznáva viac práv za účelom docielenia rovného postavenia s druhou stranou sporu, a teda dôsledného naplnenia princípu rovnosti zbraní.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Dovolanie, Majetkový cenzus

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 422 ods. 1 písm. a), b)

5. Platnosť generálneho plnomocenstva udeleného obchodnou spoločnosťou

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/57/2019 zo dňa 22. 10. 2019

Anotácia:

Okresný súd rozsudkom žalobu v plnom rozsahu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému v plnom rozsahu. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobca ako postupník a postupca podpísal Zmluvy o postúpení pohľadávok. Uvedené zmluvy za žalobcu podpísala pani P. M. na základe splnomocnenia. Splnomocnenie udelené žalobcom splnomocnenkyňi pani M. bolo udelené na vykonávanie všetkých úkonov za žalobcu v rámci jeho obchodných rokovaní. Súd prvej inštancie konštatoval, že predmetné zmluvy o postúpení pohľadávok sú absolútne neplatné, pretože odporujú zákonu v časti podpísania za žalobcu.

Na odvolanie žalobcu krajský súd v potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, nakoľko sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, z dôvodu, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázkach, či všeobecné (generálne) plnomocnenstvo udelené splnomocnencovi právnickou osobou je platný alebo neplatný úkon.

Právna veta:

Dovolací súd zastáva názor, že ustanovenie § 20 ods. 1 OZ predstavuje všeobecné vymedzenie subjektov, prostredníctvom ktorých robí právnická osoba právne úkony navonok, keďže právna úprava vychádza z toho, že právny úkon štatutárneho orgánu za právnickú osobu nie je konaním v zastúpení, ale priamym – osobným konaním právnickej osoby. Citované ustanovenie síce uvádza, že právne úkony právnickej osoby vo všetkých veciach robia štatutárne orgány, avšak táto konštrukcia je použitá práve pre vymedzenie univerzálneho oprávnenia konať v mene právnickej osoby a nepredstavuje preto obmedzenie, resp. vylúčenie zastúpenia právnickej osoby. Uvedené potvrdzuje aj systematické zaradenie tejto normy v rámci úpravy postavenia právnických osôb a tiež to, že § 13 ods. 1 ObZ predpokladá konanie právnickej osoby (podnikateľa) priamo štatutárnym orgánom, ale pripúšťa tiež konanie prostredníctvom zástupcu.

Tvrdenie odvolacieho súdu, že právnická osoba nemôže udeliť plnomocnenstvo na „uzatváranie obchodných zmlúv“ pretože rozsah právomocí udelených v týchto plnomocnenstvách patrí iba konateľom, je nesprávne. Tento názor by ad absurdum mohol viesť k záveru o neprípustnosti akéhokoľvek zastúpenia právnickej osoby na základe plnomocnenstva (hoc aj pre jednotlivé úkony) a akceptáciou výkladu prezentovaného odvolacím súdom by sa tak ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce zastúpenie v prípade všetkých právnických osôb stali neaplikovateľnými.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Plnomocnenstvo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: zákon č. 40/1964 Zb. – § 20 ods. 1

6. K naplneniu podmienok definície partnera verejného sektora

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 13Cob/7/2020 zo dňa 25. 11. 2020

Anotácia:

Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky žalobcu, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne rozhodol, ak výrokom IV. žalobcovi nepriznal nárok na uplatnený úrok z omeškania. Žalobca namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. Podstata jeho argumentácie spočívala v tvrdení, že žalobca nie je partnerom verejného sektora, a preto sa na neho právna úprava zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora nemôže uplatniť.

Právna veta:

Pre posúdenie argumentácie žalobcu, podľa ktorej nie je partnerom verejného sektora, a preto sa na neho právna úprava zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora nemôže uplatniť, poukazuje primárne odvolací súd na účel zákona č. 315/2016 Z. z., ktorým bolo zavedenie registra partnerov verejného sektora ako aj úprava s tým súvisiacich otázok s cieľom legislatívne vymedziť požiadavky na subjekty, s ktorými vstupuje štát, resp. subjekty verejného práva do právnych vzťahov, resp. v rámci ktorých tretia osoba prijíma akékoľvek plnenie. Filozofiou zákonnej úpravy je to, že prístup k verejným zdrojom je podmienený zápisom v registri. Právnu úpravu zákona č. 315/2016 Z. z. je však potrebné vnímať a posudzovať v súvislosti aj s hmotnoprávnou úpravou zákonov, ktoré regulujú prístup k verejným zdrojom – všeobecná úprava rozpočtových pravidiel, poskytovanie dotácií, verejné obstarávanie. Partner verejného sektora je v zákone identifikovaný pozitívne a negatívne. Spoločným znakom oboch typov vymedzení pojmu partner verejného sektora je nakladanie s verejnými zdrojmi/verejnými financiami, verejnými prostriedkami, a to buď s ohľadom na finančné limity, alebo bez ohľadu na finančné limity uvedené v zákone o registri partnerov verejného sektora. Pri posudzovaní otázky, či subjekt je partnerom verejného sektora a či je povinný zo zákona sa zapísať do registra alebo nie, sa prednostne skúma naplnenie pozitívnej definície v § 2 ods. 1 tohto zákona a až druhotne sa overuje naplnenie negatívneho vymedzenia v § 2 ods. 2, 3 a 4 tohto zákona.

Právna oblasť: Správne právo

Právny inštitút: Partner verejného sektora

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 315/2016 Z. z. – § 2

7. Finančné prostriedky získané predajom vecí v BSM investované do rekonštrukcie nehnuteľnosti rodičov jedného z manželov nemožno riešiť v konaní o vyporiadanie BSM

Rozsudok Krajského súdu Nitra sp. zn. 25Co/52/2020 zo dňa 18. 11. 2020

Anotácia:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva. Rozvodom manželstva zo zákona zaniklo aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov. Za predmet vyporiadania žalobca označil spoločnú pohľadávku proti rodičom žalovanej z titulu investície (zhodnotenia) rodinného domu.

Žalobca zároveň žiadal vyporiadať spoločnú pohľadávku proti rodičom žalovanej z titulu investície, zhodnotenia rodinného domu. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že nehnuteľnosť (rodinný dom), do ktorej mali strany sporu investovať finančné prostriedky za účelom jej zhodnotenia, je vo vlastníctve tretích osôb, a to rodičov žalovanej.

Právna veta:

Predmetom vyporiadania je všetko, čo do spoluvlastníctva manželov patrilo a čo existovalo ku dňu jeho zániku ako spoločný majetok. Za situácie, že strany sporu (ako manželia) počas trvania manželstva predali byt, získané finančné prostriedky vložili a investovali do rekonštrukcie nehnuteľnosti, ktorá vlastnícky patrila a patrí rodičom žalovanej, tieto finančné prostriedky ku dňu zániku manželstva neexistovali a teda netvorili predmet vyporiadania BSM. Zároveň predmet BSM nemohlo tvoriť ani zhodnotenie nehnuteľnosti, nakoľko táto vlastnícky nepatrila do BSM, ale patrila tretej osobe (rodičom žalovanej).

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 149, § 150

8. K začiatku plynutia premlčacej doby nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia z titulu odmeny advokáta zaplatenej v rozpore s § 18 ods. 4 zákona o advokácii

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/127/2019 zo dňa 24. 11. 2020

Anotácia:

Krajský súd Banská Bystrica sa v rozhodnutí zaoberá určením okamihu, od ktorého začína plynúť premlčacia doba pre uplatnenie nároku na bezdôvodné obohatenie vzniknuté z dôvodu vyplatenia odmeny advokátovi napriek tomu, že ešte pred začatím úkonov právnej služby klienta v postavení spotrebiteľa neinformoval o jej výške. Súd prvej inštancie tento okamih ustálil na prvom dni po uplynutí 30 dňovej lehoty, ktorú stanovuje na vyúčtovanie peňažných súm prevzatých od klienta ustanovenie § 11 ods. 3 Advokátskeho poriadku SAK. Samotná žalobkyňa naopak presadzovala názor, že počiatok plynutia premlčacej lehoty uvedeného nároku sa odvíja od okamihu, kedy sa reálne dozvedela, že s odkazom na už ustanovenie § 18 ods. 4 zákona o advokácii môže od advokáta požadovať vrátenie čiastky, ktorú si advokát započítal na svoju odmenu, z dôvodu nesplnenia jeho povinnosti včasného informovania o výške uvedenej odmeny.

Krajský súd Banská Bystrica ako odvolací súd nesúhlasil ani s jedným z vyššie uvedených názorov a uviedol, že premlčacia doba predmetného nároku začína plynúť prvým dňom po tom, čo bolo ukončené právne zastupovanie (v danom prípade prvým dňom po odvolaní plnej moci zo strany žalobkyne).

Právna veta:

- I. Súd nesprávne aplikoval ust. § 11 ods. 3 veci druhej Advokátskeho poriadku SAK, podľa ktorého je advokát povinný vyúčtovať klientovi odmenu za poskytnuté právne služby v lehote 30 dní odo dňa skončenia zastupovania, od čoho súd prvej inštancie odvodil, že prvý deň 30-dňovej lehoty začal plynúť v nasledujúci deň po odvolaní plnomocenstva. II. Advokátsky poriadok SAK podrobnejšie upravuje práva a povinnosti advokáta pri výkone advokácie; je súborom pravidiel profesijnej etiky, ktoré je advokát povinný dodržiavať. Nie je to však všeobecne záväzný právny predpis, keď tento len v rámci stavovskej organizácie advokátov vychádza zo zákona o advokácii a z tradícií slovenskej advokácie. Nemožno preto viazať lehotu určenú v internom predpise SAK, ktorý je záväzný vo vzťahu ku Slovenskej advokátskej komore a všetkým advokátom združeným v Slovenskej advokátskej komore, aj na subjekty mimo týchto subjektov, a preto nemožno ani vyvodzovať ich vedomosť o takýchto lehotách v internom predpise SAK pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty.
- III. Nemožno ani prisvedčiť tvrdeniu žalobkyne, že počítanie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty treba odvodzovať od dátumu 05. 11. 2013 z dôvodu, že v tento deň sa od svojho právneho zástupcu dozvedela, že pokiaľ ju žalovaný, ako advokát, v priebehu poskytovania právnej služby neinformoval o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, odmena mu nepatrí v zmysle § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z., týmto momentom sa dozvedela, že u žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie.
- IV. Bolo potrebné posúdiť okamih začatia plynutia subjektívnej premlčacej lehoty na deň nasledujúci po tom, čo žalobkyňa žalovanému odvolala plnú moc na zastupovanie.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Advokácia

Právny inštitút: Bezdôvodné obohatenie, Premlčanie, Práva a povinnosti advokáta

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 107 ods. 1
586/2003 Z. z. – § 18 ods. 4

9. Podmienenie vzniku nároku na zaplatenie ceny diela odsúhlasením prác zo strany objednávateľa je v rozpore s poctivým obchodným stykom

Uznesenie Krajského súdu Trenčín sp. zn. 8Cob/67/2020 zo dňa 28. 10. 2020

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie ceny za vykonanie diela, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol tak, že podanú žalobu zamietol pre predčasnosť. K zamietnutiu došlo s odkazom na dohodu zhotoviteľa a objednávateľa o tom, že zhotoviteľ je oprávnený vyúčtovať cenu za dielo faktúrou vystavenou až na základe výkazu prác odsúhlaseného objednávateľom, resp. ním poverenou osobou. Vzhľadom na to, že objednávateľ výkaz neodsúhlasil, súd uzavrel, že podmienky pre vznik nároku na úhradu ceny diela ešte neboli splnené.

Krajský súd Trenčín však s názorom súdu prvej inštancie nesúhlasil a uviedol, že dojednanie zmluvy o dielo, ktoré by podmienilo vznik nároku na zaplatenie ceny diela odsúhlasením vykonania dohodnutého plnenia objednávateľom, je nielen v rozpore s ustanovením § 536 Obchodného zákonníka, ale aj v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Prvoinštančné rozhodnutie preto zrušil a prikázal súdu, aby podmienky vzniku nároku posúdil v nadväznosti na to, či a v akom rozsahu zhotoviteľ vykonal zmluvne dohodnuté práce.

Právna veta:

Súd prvej inštancie vyvodil nesprávny právny záver o predčasnom uplatnení nároku žalobcu na zaplatenie ceny za vykonané montážne práce. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že aj keď zmluva o dielo obsahovala dojednanie o spôsobe evidencie odpracovaných hodín (keďže žalobca bol odmeňovaný za hodinu vykonanej práce), pri akceptovaní takého právneho záveru, podľa ktorého zhotoviteľ môže požadovať zaplatenie ceny diela, len ak disponuje odsúhlaseným výkazom o rozsahu prác od objednávateľa, ak sa na tom dohodli v zmluve, by totiž mohla nastať situácia, že nepodpísaním takého výkazu zo strany objednávateľa by zhotoviteľ nemal možnosť domôcť sa odplaty za dielo, hoci reálne ho vykonal. Takéto praktiky však nemôžu požívať súdnu ochranu – okrem toho, že sú v rozpore s kogentným ust. § 536 Obch. zák., odporujú aj zásadám poctivého obchodného styku.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Poctivý obchodný styk, Zmluva o dielo

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 265, § 536, § 548

10. K označovaniu neoprávnenej stavby v žalobe a k jeho súvislosti s náhradou trov konania

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 6Co/133/2020 zo dňa 30. 10. 2020

Anotácia:

Rozhodnutie Krajského súdu Žilina mení prvoinštančné rozhodnutie, v ktorom súd nepriznal náhradu trov konania žalobkyni napriek tomu, že na základe podanej žaloby usporiadal pomery vzniknuté zriadením neoprávnenej stavby na pozemku žalobkyne. Ako hlavný dôvod pre uvedený postup súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa v žalobe žiadala vypratanie plochy o určitej výmere, ktorá presahovala výmeru plochy zastavanú samotnou neoprávnenou stavbou. Súd vzal teda ako predmet sporu do úvahy žalobkyňou označenú plochu; vzhľadom na to, že nakoniec rozhodol o usporiadaní pomerov zriadením vecného bremena len na časti uvedenej plochy, mal za to, že žalobkyňa bola úspešná len čiastočne.

Krajský súd však upozornil, že v konaní týkajúcom sa neoprávnenej stavby v skutočnosti postačí označiť samotnú neoprávnenú stavbu; nie je potrebné (ak sa tak nerobí z dôvodu odlišenia od inej stavby na pozemku) presne vymedzovať zemskú plochu, ktorú stavba na pozemku zaberá. Ak preto súd dá žalobcovi za pravdu v tom, že stavba je postavená neoprávnené, musí byť žalobca z hľadiska rozhodovania nároku o náhrade trov konania považovaný za procesne úspešného.

Právna veta:

- I. Žalobca nie je povinný v žalobe podľa ust. § 135c ods. 1 OZ vymedziť v petite žaloby stavbu, ktorú žiada odstrániť, tak, že táto neoprávnená stavba bude označená v pripojenom geometrickom pláne, ale postačuje, ak je neoprávnená stavba identifikovaná iným spôsobom, nevzbudzujúcim pochybnosti o tom, akej stavby sa žaloba týka. Je potrebné si uvedomiť, že podstatou žaloby podľa ust. § 135c ods. 1 OZ je návrh vlastníka pozemku zastavaného neoprávnenou stavbou, aby bola táto neoprávnená stavba odstránená. Úspech žalobcu v spore tak nie je limitovaný rozsahom plochy z pozemku vo vlastníctve žalobcu zastavanej neoprávnenou stavbou z celkovej plochy tohto pozemku, ale práve tým, že žalobca preukáže, že na pozemku v jeho vlastníctve sa nachádza stavba žalovaného, ktorá je neoprávnená. Polohové určenie plochy pozemku vo vlastníctve žalobcu zastavanej neoprávnenou stavbou žalovaného je len otázkou možnej identifikácie neoprávnenej stavby žalovaného tak, aby ju nebolo možné zameniť s inou stavbou. Inými slovami povedané, žalobca nie je pre úspech v spore povinný v žalobnom petite uviesť, že navrhuje odstrániť neoprávnenú stavbu žalovaného z konkrétne vymedzenej (napr. geometrickým plánom) časti pozemku v jeho vlastníctve.
- II. Vzhľadom k uvedenému bolo potrebné považovať za procesne úspešnú stranu v spore žalobkyňu, ktorá so svojou žalobou bola úspešná, a to aj napriek tomu, že súd prvej inštancie v danom prípade zvolil iný spôsob usporiadania vzájomných pomerov medzi žalobkyňou ako vlastníkom pozemku a žalovanou ako vlastníkom neoprávnenej stavby, než ktorý zvolila žalobkyňa vo svojej žalobe.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Občianske právo procesné

Právny inštitút: Neoprávnená stavba, Trovy konania

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 135c
160/2015 Z. z. – § 255

11. Neplatenie nájomného samo osebe nemožno považovať za uplatnenie práva na jeho odpustenie podľa § 675 Občianskeho zákonníka

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 16Co/185/2019 zo dňa 13.11.2020

Anotácia:

Súd prvej inštancie mal vo vzťahu k skutkovému stavu za preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ v postavení prenajímateľa uzatvorili so žalovaným ako nájomcom nájomnú zmluvu, v znení jej neskorších dodatkov, na základe ktorej mu prenechali do užívania nehnuteľnosť, a to 5 izbový byt, garáž a záhradu za účelom vykonávania podnikateľskej činnosti. Nájomné bolo v relevantnom období dohodnuté vo výške 1.150 eur mesačne a bolo splatné mesačne vopred najneskôr do 20. dňa kalendárneho mesiaca predchádzajúceho príslušnému kalendárnemu mesiacu. Mal za nesporné, že žalovaný dohodnuté nájomné spolu vo výške 3.450 eur (3 mesiace x 1.150 eur) nezaplatil.

Súd prvej inštancie skonštatoval, že spornou bola otázka zániku povinnosti žalovaného zaplatiť dlžné nájomné vo výške 2.700 eur (dlžné nájomné za tri mesiace) z dôvodu žalovaným uplatneného nároku na primeranú zľavu z nájomného.

Právna veta:

Neplatenie nájomného bez akéhokoľvek zdôvodnenia nemožno považovať za uplatnenie práva v zmysle § 675 Občianskeho zákonníka.

Právna oblasť: Občianske právo

Právny inštitút: Nájomné

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 675

12. Dobrovoľné plnenie záložcu za účelom zabránenia výkonu záložného práva samo osebe neznamená pristúpenie k dlhu a je bezdôvodným obohatením veriteľa

Rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 22Co/94/2019 zo dňa 26. 11. 2020

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore iniciovanom záložcom, ktorý po úmrtí obligačného dlžníka kontaktoval záložného veriteľa s žiadosťou o informácie o záložnom práve viazanom na nehnuteľnosti v jeho vlastníctve. V nadväznosti na komunikáciu s veriteľom sa rozhodol veriteľovi dobrovoľne poskytnúť peňažné plnenie, aby zabránil predaju zálohu, v ktorom sa okrem iného nachádzalo aj jeho obydľie. Následne po určitej dobe požiadal veriteľa o vrátenie peňažnej čiastky poskytnutej za účelom plnenia dlhu obligačného dlžníka, a to s odôvodnením, že v dôsledku plnenia vzniklo na strane veriteľa bezdôvodné obohatenie.

Krajský súd Prešov dal záložcovi za pravdu a uviedol, že dobrovoľné plnenie záložcu za obligačného dlžníka bez ďalšieho nemožno považovať za pristúpenie k záväzku obligačného dlžníka či plnenie z iného právneho dôvodu; pokiaľ neexistuje jednoznačná vôľa záložcu zaviazat sa na plnenie záväzku vyjadrená v príslušnej zákonom požadovanej forme, je potrebné prijatie jeho plnenia na dlh obligačného dlžníka považovať za bezdôvodné obohatenie.

Právna veta:

- I. vykonaného dokazovania je zrejmé, že po úmrtí dlžníka prebehla medzi bankou a žalobkyňou telefonická komunikácia. V danom prípade nešlo o spustenie výkonu záložného práva. Obsahom komunikácie bolo minimálne vyjadrenie očakávania zo strany banky, že žalobkyňa bude platiť za dlžníka, či inak riešiť prerušenie splácania úveru. Pritom nie je sporné, že žalobkyňa nebola ani spoludlžníkom ani ručiteľom. Právnu povinnosťou, ktorú žalobkyňa mala, bola povinnosť strpieť výkon záložného práva (§151m ods. 4 OZ) a súvisiace povinnosti (napr. povinnosť záložcu hradíť náklady výkonu záložného práva; §151l ods. 3 OZ, alebo povinnosť záloh poistiť; §151mc ods.1 OZ). Existujú spôsoby legalizácie splácania, no zákon tieto reguluje, napríklad písomná dohoda žalobkyne a banky o pristúpení k záväzku (§ 533 OZ). Rozhodne však od záložcu, ak nie je spoludlžníkom či ručiteľom zákon nevyžaduje povinnosť splácať dlh. Ak napriek neexistencii právnej povinnosti záložca plní, plní tak bez právnej povinnosti, bez právneho dôvodu.
- II. Nestačí len vedomosť na strane žalobkyne o úmrtí dlžníka a to, že prišla na pobočku žalovanej a poskytla peniaze na úhradu dlhu, ale musí ísť o preukázanie jej vôle pristúpiť k záväzku, ktorý je možné následne aj vymáhať. Pre porovnanie musí ísť o takú vôľu, akú má napríklad ručiteľ či spoludlžník. Len zasielanie peňazí bez preukázania vôle na účely zlegalizovania plnenia je nepostačujúce, najmä ak je evidentné, za akých okolností žalobkyňa pristúpila k zasielaniu peňazí (cit. „siaha na dno svojich možností z obavy straty obydľia...“).

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Bezdôvodné obohatenie, Záložné právo, Pristúpenie k záväzku

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 151j, § 151l, § 451, § 533

13. Zabezpečovací prevod vlastníckeho práva ako dôvod pre vrátenie príspevku na kúpu osobného motorového vozidla podľa zákona č. 447/2008 Z. z.

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 7Sa/30/2020 zo dňa 24. 11. 2020

Anotácia:

Rozsudok bol vydaný na základe správnej žaloby, ktorou žalobca napadol rozhodnutie Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť vrátiť poskytnutý príspevok na kúpu osobného motorového vozidla. Rozhodnutie správneho orgánu bolo odôvodnené tým, že žalobca sa nestal vlastníkom motorového vozidla, na ktoré bol príspevok určený.

Žalobca sa správnou žalobou bránil, že motorové vozidlo reálne používa; vlastníkom však nie je preto, že si na dofinancovanie celej kúpnej ceny musel vziať úver, ktorý bol zabezpečený prevodom vlastníckeho práva k vozidlu do doby, než zaplatí poslednú časť kúpnej ceny vozidla. Správny súd dal žalobcovi za pravdu a upozornil, že podmienky poskytnutia peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla nie je možné vykladať natoľko formalisticky, ako to urobil správny orgán; majú byť interpretované tak, aby zabránili zneužitiu príspevku v rozpore s jeho účelom. Pokiaľ však k prevodu vlastníckeho práva došlo len s úmyslom získať zvyšok peňažných prostriedkov potrebných na úhradu plnej výšky ceny vozidla, nemožno takýto prevod vnímať ako porušenie pravidiel pre poskytnutie príspevku.

Právna veta:

Podľa § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z. z. fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je povinná vrátiť peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla alebo jeho pomernú časť, ak predá alebo daruje osobné motorové vozidlo, alebo bola povinná vrátiť osobné motorové vozidlo subjektu, ktorý jej poskytol úver na kúpu osobného motorového vozidla pred uplynutím siedmich rokov od poskytnutia tohto peňažného príspevku. Zabezpečovacia výhrada vlastníckeho práva na predmet kúpy čo do funkcie, ktorý plní ako aj čo do správania žalobcu, majúceho snahu o dofinancovanie osobného motorového vozidla pod pojem „predaj“ tak ako to zákonodarca predpokladá v menovanom ustanovení § 34 ods. 15 zákona č. 447/2008 Z. z. nespadá.

Právna oblasť: Právo sociálneho zabezpečenia

Právny inštitút: Peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 447/2008 Z. z. – § 34 ods. 10, 14, 15, § 41 ods. 6

14. K umiestneniu TV prijímačov v hotelových izbách a k výške bezdôvodného obohatenia vzniknutého verejným prenosom podľa regionálnych rozdielov

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/1/2020 zo dňa 23. 6. 2020

Anotácia:

Rozhodnutie sa týka sporu medzi kolektívnym správcom autorských práv a prevádzkovateľom ubytovacieho zariadenia, v ktorom správca uplatnil právo na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniknutého umiestnením TV v hotelových izbách (a spoločných priestoroch) zariadenia. Požadovanú výšku obohatenia odvodzoval od obvyklej odmeny za získanie licencie v porovnateľnom zmluvnom vzťahu za dané obdobie na území SR. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Prevádzkovateľ zariadenia v odvolaní proti rozhodnutiu namietal, že súd nemôže brať pri určovaní výšky bezdôvodného obohatenia do úvahy údaje poskytnuté správcem, ktoré vychádzajú z licenčných zmlúv týkajúcich sa len malej časti ubytovacích zariadení v SR; aby bolo určenie výšky objektívne, malo by vychádzať aj z údajov iných správcov v celoeurópskom meradle s tým, že sa musí prihliadať aj na regionálne rozdiely súvisiace s porovnaním tržieb za ubytovanie v jednotlivých krajoch SR.

V rozhodnutí o odvolaní krajský súd pre potreby praxe upresnil, že na verejný prenos nemožno automaticky usudzovať z umiestnenia TV v hotelových izbách – podstatné je, či zariadenie do nich prenáša aj signál. Súd zároveň úplne odmietol odvolaciu argumentáciu ohľadom kritérií pre určenie výšky bezdôvodného obohatenia a upozornil, že tieto by mohli byť uplatnené pri dojednávaní obsahu licenčných zmlúv, nie však pri rozhodovaní o bezdôvodnom obohatení podľa Autorského zákona, ktorý ich zohľadnenie neumožňuje.

Právna veta:

- I. Samotné umiestnenie zvukovo-obrazových zariadení (televíznych prijímačov) v izbách hotelového zariadenia ako také síce nepredstavuje verejný prenos, avšak poskytovanie signálu hotelovým zariadením prostredníctvom televíznych prijímačov klientom v zariadení predstavuje nezávisle od používania techniky prenosu signálu verejný prenos. Nakoľko žalovaný mal v hotelovom zariadení preukázateľne umiestnené televízne prijímače vybavené príjmom, ktorý umožňuje príjem obrazovo-zvukových diel autorov, dochádzalo k ďalšiemu verejnemu prenosu, keď v zmysle judikatúry je umiestnenie zvukovo-obrazových zariadení v izbách ubytovacieho zariadeniach so signálom, považovaný za ďalší verejný prenos.
- II. Pokiaľ žalovaný v odvolaní namietal, že sa súd prvej inštancie nevysporiadal s námietkami žalovaného a síce, že je potrebné prihliadať na regionálne rozdiely, odvolací súd uvádza, že takáto požiadavka nevyplýva zo žiadneho ustanovenia Autorského zákona, teda súd pri rozhodovaní o výške bezdôvodného obohatenia na takúto námietku prihliadať ani nemôže. Nie je vylúčené, že takáto námietka by mohla byť zohľadňovaná v rámci dohodovacieho konania pri uzatváraní licenčných zmlúv, nie však v súdnej veci pri rozhodovaní súdom o vydaní bezdôvodného obohatenia.

Právna oblasť: Autorské právo

Právny inštitút: Verejný prenos diela, Bezdôvodné obohatenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 185/2015 Z. z. – § 27, § 58 ods. 1 písm. i), § 63 ods. 2 písm. d)

15. Nezhodu rodičov ohľadom prihlásenia dieťaťa na nepovinné predprimárne vzdelávanie nemožno riešiť neodkladným opatrením

Uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 26Co/25/2018 zo dňa 10. 11. 2020

Anotácia:

1. Okresný súd zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenie, ktorým sa domáhal nahradenia písomného súhlasu matky na prihláske do materskej školy, uloženia povinnosti matke vykonať všetky nevyhnutné úkony potrebné pre navštevovanie materskej školy po zápise maloletého, uloženia povinnosti otcovi hradiť všetky poplatky spojené s navštevovaním predškolského zariadenia maloletým. Súd prvej inštancie po zvážení všetkých skutočností uvedených v návrhu otca a po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia. Vysvetlil účel inštitútu neodkladného opatrenia a uviedol, že otec neosvedčil dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, najmä však nepreukázal potrebu neodkladnej úpravy pomerov maloletého, resp. že bez takejto úpravy pomerov by bol jeho život, zdravie či priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. Uviedol, že návrh otca prekračuje rámec rozhodovania súdu o neodkladnom opatrení.

Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie otec.

Právna veta:

- I. Pokiaľ sa nezhoda rodičov pri výkone ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu týka len tej skutočnosti, ktoré konkrétne školské zariadenie na nepovinné predprimárne vzdelanie má maloleté dieťa navštevovať, pôjde o vec nepodstatnú, o ktorej súdu rozhodovať neprislúcha v dôsledku nedostatku jeho právomoci. Maloletý má štyri roky a v podmienkach Slovenskej republiky nie je aktuálne povinná predškolská dochádzka pre deti od troch rokov, maloletý na základe rozhodnutia rodičov môže navštevovať predškolské zariadenie.
- II. Odvolací súd sa stotožnil nielen s výkladom inštitútu neodkladného opatrenia súdom prvej inštancie, ale aj s jeho aplikáciou v danom prejednávanom prípade. Po preskúmaní veci odvolací súd tak, ako aj súd prvej inštancie dospel k záveru, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v otcom požadovanom smere splnené neboli, keď nebolo preukázané, že situácia maloletého si vyžaduje bezodkladnú úpravu pomerov rozhodnutím súdu bez vykonania náležitého dokazovania.

Právna oblasť: Civilné právo procesné

Právny inštitút: Neodkladné opatrenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 150, § 151, § 186